

يوپۇرغى اۋدانى

جازعى جىين - تەرىن، جازعى ەگس جۇمىسى قاۋىرت جۇرىلۇدە

□ گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات

قۇرالدارى ءتىلشىسى حان چىيىان، بەرىكى ءتىلشى رىن لىيىڭ

6 ـ ايدىڭ ورتا شەنىندە يوپۇرغى اۋدانى جازعى استىقتى جىيناپ قامباعا ەذ-گىزدى، جازعى ەگس جۇمىسى اياقتاۋعا تاياپ، جازعى ءۇش جۇمىس تارتىپپەن جۇرىلۇدە. يىىل جازدا يوپۇرغىنىڭ بايتاق دالاسىندا وزگەشە كەلبەت جارىققا شىقتى.
”قازىر ەگۋدەن جىيناپ الۇعا دەيىن تۇگەلدەي ماشىنالاسقان، ەڭگەيى-مەيى-اق ءيىدايدى ورپپ الامىز“، - دەدى التىن سارى ءنۇستى ءيىداي اتە-زىندا يوپۇرغى اۋدانى باياۋات اۋىلى جاڭابازار قىستاعىنىڭ تۇرغىنى ءسامار نىيازحىمەت ءوزىن كەڭگە سالپ.

ونىڭ اتىزىندا ماشىنالا گۇرىلدەپ، ءىرى تۇرپاتتى كومباين ءيىدايدى تاپ- تازا وردى، اتىز باسىندا كۇتىپ تۇرغان تراكتورلار جاڭا عانا ورنىلعان ءيىدايدى تاسپ اكەتىپ تۇر.

”اتىز باسىنا ەكى بۇيىماتپەين كەلدىم، ءبىرى، اۋىل شارۋاشلىق ماشى-ناسىن جۇرگىزۋشىگە قايسى جەىر بىزدە-كى ەكەندىگىن ايتىۋ. ەندى ءبىرى، جاقسى ورنىلعان، ورىلپىماعاندىەن كورۋ“.

ءسامار: ”قىستاققا ءىرى تۇرپاتتى 3 كومباين كەلگەن، بۇكىل قىستىقتىڭ ءيىدايىن بىرنەشە كۇندە - اق ورىپ

بولادى“، - دەدى.
”ورۇ جاعدايىنان قاراعاندا، ءيىداي-دىڭ مۇ باسىندىق ءنۇسىمى تۇگەلدەي 500 كىلوگرامنان جوعارى بولادى“.
با-ياۋات اۋىلدىق پارىتكومىنىڭ ورنىناسار شۇجىي، اۋىل باستىى المىجان تەبىرەنە: ”كوكتىم ماۋسىمىنداى اتىزدى باپتاۋ - باسقارۇ مەزگىلىندە ار قىستاقتا قىزمەت وتەۋ اترەتى قۇرىلىپ، مول ونىمىگە قول جەتكىزدىك“، - دەدى.

يىىل يوپۇرغى اۋدانى 190 مىڭ مۇدان استام جەرگە دۇمبە ءيىداي ەكتى، بۇل بىلىترعى ەگىلگەن جەر اۋماعىنان 20 مىڭ مۇ ارتقان. يوپورغى اۋدانى اۋىل شارۋاشلىعىن وركەندەتۋ بانكەسى كۇن لىگەرى سايلىنىپ، 40 مىلليون يۋان قارجى داينىنادى، سونداي- اق 5- ايدىڭ 28- كۇنى العاشقى توپتا ۶مىر مىلليون يۋان قارجى شىعارىپ، نەگىزدىك قارجى رەنتىندە جازعى استىقتى ساتىپ الۇعا ىستەتىپ، ”اقشانىڭ استىقتى كۇتۋىن“ ورنىداپ، ەگىنشى قاۋىمنىڭ ”كوكىلىن ورنىقتىردى“. مىنا جاقتا ءيىدايدان مول ءونىم النىسا، انا جاقتاى 420 مىڭ مۇ جەردە-گى بادەننەن شىققان ەرەكشە حوش ءيىس مول ءونىمنىڭ ايتاق لىسىنا ىلە-سىپ بارا قاتقانداي.

”يىىل بادەنىنىڭ كوكتەۋى ەرەكشە جاقسى، مۇ باسىندىق كىرىسى 1900

يۋاننان 2000 يۋانغا دەيىن بولادى“، - دەدى تەرىم قالاشىى كوتەكىلىك قىستا-عىنىڭ تۇرغىنى احات توختى قۇانىشپەين.
جاقىنقى جىلداردان بەرى، يوپۇر-غى اۋدانى ”سەلبەستىك كووپەراتىۋى + باز + شارۋا وتىباسى“ سىندى ەگىم-شىلىك جۇمىس ۇلگىسىن كۇش سالا ىل-گەربەلىتىپ، بادەن اتىزىن باپتاپ - باس-قارۋدى جانە تەخنىكالىق جەتەكشىلىكتى اناعۇرلىم كۇشەيتىپ، بادەن ساپاسىنا كە-پىلىدىك ەتتى. سەلبەستىك كووپەراتىۋى شارۋالاردىڭ قولىنان بادەن ساتىپ الپ، ساتۋ ارناسىنا كەپىلدىك ەتىپ، ەگىنشىلەر-دىڭ كىرىستەرىن ارتتىرۇعا باستادى.

كاسپ سالامى تىزبەگىن ۇزارتۋ ءۇشىن، يوپۇرغى اۋدانى شىنجياڭ يۋاندا جانىىل اۋىل شارۋاشلىعىن دامىتۋ شەكتى سە-رىكتەستىگىن ەنگىزىپ، بادەندى ىشكەرىلەي مانەرلەپ، اۋىل شارۋاشلىعى ونىمدەرىنىڭ ۇستەمە قۇنىن ۇزدىكىسىز ارتتىرىپ، ەگىنشى بۇقارانىڭ كىرىسىن مولايىتتى.

جازعى جىين - تەرىن كەشەۋىلدە-مەسە، قايتالاي ەگۋ كىدىرمەيدى. تەرىم قالاشىى يىلىتلىق قىستاعىم-دا قۇلاق تۇنىدردىرلىق ماشىنا داۋىسىم-چەن بىرگە، ەگىن ورىلىپ بولماعان ءيىداي اتىزىندا، بادەن اتىزىندا اينالما-لى ەگۋ، تۇقىم ءسىڭىرۇ، باتتاۋ سىياقتى كۇردەلى جۇمىس جۇرگىزەتىن تراكتور-

لار جۇگەرى تۇقىمىن قايتالاي سەۋىپ كەلدەدى. ”بىرنەشە ساعاتتىق جالعامالى جۇمىس ارقىلى بۇرىن 3 تە 5 كىۋندە ورنىدالاتىن جازعى جىين - تەرىن، جازعى ەگىس جۇمىسىن ورنىداپ بولىدىق“، - دەدى يىلىتلىق قىستاعىنىڭ تۇرغىنى وسىمان تۇقىم.
”قۇانا سويلەپ. وسىماننىڭ ءۇبى 2 سىير، 8 قوي باعىپ وتىر.“
”وسى مۇ جەرگە جۇگەرىنى قايتالاي ەگىپ، سۇرلەم جاساساق، ۇيدەگى سىير - قوبىلاردىڭ جەىمنەن تارىقپايىمىز“.
وسىمان: ”اسپ قالغىنىن ساتىپ، كىرىسىم-دى ارتتىرامىن“، - دەدى.

يىىل يوپۇرغى اۋدانىنىڭ اۋىل - قالاشقىتارى كەڭ كولەمدە ءىرى تۇرپات-تى اۋىل شارۋاشلىق ماشىنىالارىن ىسكە قوسىپ، جۇگەرىنى قايتالاي ەگۋ جۇمە-سىن ورىستەتتى، سونداي- اق جاساندى سەرىك ارقىلى جول نۇسقاۋ جۇيەسىنەن پايدالانىپ تۇقىم ءسىڭىرۇ ساپاسىن جو-عارلاتتى. مۇنان سىرت، تۇقىم ءسىڭىرۇ ساپاسىن جوعارىلاتۋ ءۇشىن، يوپۇرغى اۋ-دانى تەخنىكەردى اتىز باسنا بارىپ ەگىز-شىلەردىڭ جۇگەرى ەگۋىنە جەتەكشىلىك جاساۋعا ورنالاستىردى، بۇكىل اۋدانداىى 108 مىڭ مۇ جەردە جۇگەرىنى قايتالاي ەگۋ جۇمىسى شامامەن 6- ايدىڭ ورتا شەنىندە جالبى بەتتىك اياقتالدى.

2020 ـ جىلى 5 ـ ايدا تۇتاس رايوندا ورتالىقتىڭ 8 تۇرلى بەلگىلەمەسىنىڭ رۇحىنا قايشى 6۱9 ماسەلە تەكسەرلىپ ئېر جاقىتى ەتىلدى

باقىلاۋ – تەكسەرۋ ورگاندارى مەملەكەت-تىڭ “ەكى ءماجىلىستىڭ” رۇحىن، اسىرە-سە، باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ ماڭىز-دى ءسوزىنىڭ رۇحىن مۇقيات ۇيرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، ورتالىق ئىارتىپ تەكسەرۋ كومىتەتى ئىورتىنىشى جالبى ەما-جىلىسىنىڭ ورنالاستىرۇلارى بويىنشا، “قاتاغدىق” نەگىزگى اۋەنسىنە ۇزاق ۋاقىت تاباندى بولپ، پارتيانى جايپاي قاتانڭ جونىگە سالۇ نەگىزگى تۇلعالىق جاۋابكەرشىلىگىن، باقىلاۋ جاۋاپكەرشىل-ىگىن جالبى بەتتىك تىياناتقاندىرىپ، پارتي-انىڭ ىشكى ساياسي ەكولوگياسىن ۇزدىك-سىز تازارتىپ، سالتتى جاقسارتىپ، قو-سىندى جاقسى باستاۋ كەرەك. ورتالىق-تىڭ 8 تۇرلى بەلگىلەمەسىنىڭ رۇحىن تا-باندىلىقىەن تىياناتقاندىرىپ، فورماشىلىق-تى، تورەشىلىكتىكى باتىل تۇزەتسىپ – جونىگە سالپ، نەگىزگى ساتىنىڭ اۋىرتيا-لىعىن ۇزدىكىسىز جەڭلىدەتىپ، كادىرلار-دىڭ جاۋاپكەرشىلىك ارقالاپ، سىكەرلىك كورسەتۋىنە، ءىس تىندىرىپ، ناتىجە جا-راتىۋنا شامىت بەرۇ، قولداۋ كورسەتۇ

گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇ-رالدارى ءىلتىشىى جاڭ جىلي، اقسۇ تىل-شىلەر پۇنكىتىنەن لىيۇ خۇڭۋىن 6 – ايدىڭ 15 – كۇنى اقسۇدان خابىارلايدى. 6 – ايدىڭ 11 – كۇنى ونسۇ اۋدانى تۇقۇلا اۋد-ىلى داۋبۇيان قىستاعىنداى بوسى جەردە ابدۇللا امەتتىڭ نۇسقاۋىمەن كران شوڧەرى ءىرى تۇرىياتتى كومباينداردى ىبىر – بىرلەپ ءىرى تۇرپاتتى جايداق تاسىمالداۋ اۆتوموبىلىنە تىبەۋدە، ولار قاشقار، حوتانعا بىرگە بارىپ ءۇڭىر اتىناپ جازعى جىين – تەرىن جۇمىسىن ىستەيدى.

قاشقار، حوتانىنىڭ ءيىدايىنىڭ پىسۇ مەزگىلى اقسۇدان 10 نەشە كۇن بۇرىن بولادى. يىىل كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇعا دەم بەرۇ ءۇشىن، اقسۇ ايماىى 1000نان استام ءىرى تۇرپاتتى كومبايندى قاشقار، حوتان سىياقتى جەرلەرگە بارىپ ءۇڭىر اتىناپ جۇمىس ىستەۋگە ۇيىمداستىردى.

ابدۇللا تۇقۇلا اۋىلى جوعارىعى قۇرباق قىستاعىنىڭ ەگىنشىسى، 3 جىلدىڭ الدىندا ءىرى تۇرپاتتى كومباين ساتىپ العان سوڭ، ار جىلدىڭ 6 – اينىنىڭ باس شەنىندە قاشقار، حوتانعا بارىپ ءۇڭىر اتىناپ جازعى جىين – تەرىن جۇمىسىن ىس-تەيدى. قايتىپ كەلە سالا جەرگىلكىتى ورنىنىڭ جازعى جىين – تەرىنىنە ات سالى-سادى، وسىلايشا ول ار جىلى كىرىسىن 20 نەشە مىڭ يۋان ارتتىرادى.

1000 شارىى مەتىر جەرگە جەتپەيتىن بوس جەرگە 50دەن استام ءتۇرلى تۇرپات-تاىى كومباين توقىتالىپتى. ”بۇرىنقى جىل-دارى ءبىز كومبايندى ءوزىمىز جۇرگىزىپ قاشقار، حوتانعا باراتىنىىز، قارقىنى باياۋ بولپ قانا قالماستان، جول ءجۇرۇ دە قا-تەرلى ەدى. سوندىقتان ءبىز ىبىر تۇتاس ءىرى تۇرپاتتى جايداق تاسىمالداۋ اۆتوموبىلىن جالداپ، كومبايندى تىيەپ اپارامىز، بۇىل ۋاقىتتى ۇنەمدەپ قانا قالماي، حاۋىپسىزدىك كۈەڧىتەستىن دە جوعارىلاتادى“. ەگىنشى اىحمەت امەت ءوزىنىڭ 4 ءىرى تۇرپاتتى كومباينى بار ەكەندىگىن، جىل سايىن سىرتقا شىمىپ جازعى جىين – تەرىن جۇمىسىن ىستەپ، 100 مىڭ يۋاننان استام كىرىس كىرگىزە-تىندىگىن ايتتى.

اقسۇ ايماقتىق اۋىل شارۋاشلىعى، اۋىل – قىستاق مەكەمەسى اۋىل شارۋاش-لىعى ماشىنىالارىن باسقارۇ ءبولمىنىڭ باس-

(باسى 1 – بەتتە)

اۆتونومىيالى رايوندىق پارىتكومنىڭ ورنىبا-سار شۇجىي، اۆتونومىيالى رايوننىڭ كەدەي-لەردى سۇيەيلەدۇ – وركەندەتۇ باسىش-لىسق گروپپاسىنىڭ ورنىباسار باسىتىى لي پىڭشىن ءماجىلىستى باسقاردى ارى ءسوز سويلەدى.

ءماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتە-دى: باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ كەدەي-لەردى سۇيەيمەلدەۋ قىزمەتى جونىدەكى-ماڭىزدى بايىمىداۋىن ىشكەرىلەي دايەكتى-

لەندىرىپ، تىياناتقاندىرىپ، جاڭا داۋىردە-گى پارتيانىڭ شىنجياڭدى جونىگە سالۇ ۇلتىزار نىتتىماىى چىكياسىن سۇيىسپەنىش-لىكپەن بايىنداپ، ۇلتىلاردىڭ ارالامۇىن، ىشتەسۇىن، توعسۇىن كۇش سالا جەبەۋ كەرەك.
نۇرلان ءابىلماجىن بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: وسى ماچىلىستە كوپشىلىك تۇر-لىشە تۇرىمدان كوپتەگەن دۇرىس كوزقا-راستارىن بايىنداپ، وي ءبولسۇ، تانىمىدى تەرەڭدەتۇ، ماسەلەنى زەرەتتەۋ، قىزمەتتى ىلگەرەلتۇ ماقساتىنا جەتتىك. دەر كەزىندە ماچىلىستەگى ورتاق تانىمىدى جانە پىكىر، ۇسىنىستى قورىتىندىلاپ، رەتتەپ جوعارىعا مالپىدەپ، كەڭەس ناتىجەسىنىڭ ءىپتىى جاقسى تىياناتقانىپ، كادەگە جاراۋنا مۇە-كىندىك جاساۋ كەرەك.

اۆتونومىيالى رايوندىق ساياسىي كەڭەس-تىڭ ورنىباسار ئىوراعالارى چىڭ جىنشان، ءجۇرات يىمىن، ءيىلپام سابىر، ما شىۋچىڭچىڭ، ابدۇرىقىپ ءتومۇرىناىز ماچىلىسكە قاتىناس-تى. اۆتونومىيالى رايوندىق ساياسىي كەڭەس-تىڭ ورنىباسار ءئوراعاسى ءمۇتالىپ بۇيۇل نەگىزگى تاقىرىپتا سوز سويلەدى. اۆتو-

نومىيالى رايوندىق پارىتكوم بىرىلكىساپ بو-لىمىنىڭ قاتىستى جاناۋىتلارى ماچىلىسكە قاتىناسۇشلاردىڭ ۇسىنىس – پىكىرلەرىنە جاۋاپ قايتاردى.

اقسۇ ايماىى

1000نان استام كومباين ءۇڭىر اتىناپ جۇمىس ىستەدى

تىعى جۇ شىاۋفاڭ بىلاي دەپ تانىستىر-دى: 6 – ايدىڭ باس شەنىنەن باستاپ، اقسۇ ايماعىنىڭ جەر – جەرىندەگى ءىرى تۇرپاتتى كومبايندار قاشقار، حوتان سىياقتى جەرلەرگە تركەس – تركەس بارىپ ءۇڭىر اتىناپ جازعى جىين – تەرىن جۇمە-سىن ىستەيدى. يىىلىعى اۋىل شارۋاشلىق ماشىنىالارىنىڭ ءۇڭىر اتىناپ جۇمىس جۇر-گىزۋىن ويداعىداي ۇيىمداستىرۇ ءۇشىن، ار دارەجىلى اۋىل شارۋاشلىق ماشىنا تا-راۋلارى دەر كەزىندە ”ءۇڭىر اتىناپ جۇمىس ىستەۋ كۆالىگىن“ تاراتتى ارى ءۇڭىر اتىناپ جازعى جىين – تەرىن قىزمەت وتەۋ اتىرتىن قۇرىپ، ءۇڭىر اتىناپ جۇمىس ىس-تەيتىن اۋىل شارۋاشلىق ماشىنا – جابدىقتا-رى مەن اۋىل شارۋاشلىق ماشىنىالارىن جۇرگىزۋشىلەردى ءىتارتىپتى ورنالاستى-رىپ، حاۋىپسىز ءۇندىرىس جۇرگىزۋگە شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

جۇىق جىلداردان بەرى، اۋىل شار-ۋاشلىق ماشىنا – جابدىقتارىن ساتىپ الۇعا قوسىمشا قاراجات بەرەۋدەي حالققا تىيەمد-لىك جەتكىزۇ ساياساتىنىڭ پايداسىن كور-گەندىكتەن، اقسۇ ايماعىنداى اۋىل شارۋا-شىلىقى ماشىنىا – جابدىقتارىنىڭ سانىى جىلدان – جىلعا ارتتى. قازىرگە دەيىن تۇتاس ايماقتا ءتۇرلى اۋىل شارۋاشلىق ماشىنا – جابدىقتاردان 60 مىڭنان استامى بار، مۇنىڭ ىشىندە ءۇڭىر اتىناپ جۇمىس ىستەۋ قابىلەتىن ازىرلەگەن ءىرى تۇرپاتتى كومباين 1925. اۋىل شارۋاشلىق ماشىنىالا-رىنىڭ سانى ارتىپ، جەرگىلكىتى ورنىنىڭ جازعى جىين – تەرىن جۇمىسىن ىستەۋىن قامتاماسىز ەتۇدەن تىس، اناعۇرلىم كوپ ەگىنشى ءيىداي ورۇ كولەمىن بىرتىندەپ قاشقار، حوتان سىياقتى جەرلەرگە كەڭەيتتى. ءۇڭىر اتىناپ جازعى جىين – تەرىن جۇ-مىسىن ىستەۋگە ساپاىتىن اۆتوموبىل، ادام كوپ بولغاندىقتان، اقسۇ ايماىى اۋىل شارۋا-شلىق ماشىنا – جابدىقتارىن تەكسەرۇ تولىم-دىلىق كۆالىگى ءتۇزىمىن قاتاڭ تىياناتقاند-ىرىپ، اۋىل شارۋاشلىق ماشىنا – جابدىقتارد-نىڭ تاماشا كۇيمەن وندىرىسكە ات سالىسۇد-نا شىنايى كەپىلدىك ەتتى. سونىمەن بىرگە، كومباين، ورۇ – كەپتىرۇ ماشىنىسى، مان ايسرۇ ماشىنىسى، جەر جىرتۇ ماشىنىسى سىياقتى اۋىل شارۋاشلىق ماشىنا – جابدىقتا-رىن تەكسەرۇ – جونەۋدى، سىناۋدى ءتۇ-يىندى تۇردە كۇشەيتتى.

نومىيالى رايوننىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ ۇلكەن ساندى مالپەت تۇعرد-نىڭ تىنىشى كۇيدەگى كورسەتۇ، يكەمدى باسقارۇ، قاداعالاپ سالىستىرۇ، دالەبە – ءدال شارا قولدانۇ يقۇانتىان تەرەڭدەي پايدالانۇ نەگىزىندە تۇعردىڭ يقۇانتىن انا-عۇرلىم كەڭەيتىپ، ساپالالىندىرىپ، قاداعا-لاۋدى، ساقاتاندىرۇدى جىيىناقتاپ باسقا-رىپ، مەن تومەن بىرلەسىپ قىمىلداۋ مە-جانىزمىن، قىزمەت كەڭەسۇ مەحانىزمىن، جاعدايدى خابارلاندىرۇ مەحانىزمىن، قۇزاۋ – جەتەكشىلىكى ورتا، ونىمىدىلكىتى قۇزاستىرۇ مەحانىزمىن ورناتىپ، تىياناتقا-ندىرىپ، قىزمەت ساپاسى مەن ونىمىدىلىگىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۇ كەرەك.

ءماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتە-دى: سىناق تۇيىندەرىندە الدىمەن اتقارۇعا تاباندى بولپ، قىزمەت گروپپاسىن ەرتە-رەك قۇرىپ، قىزمەت جوباسىن اشالاپ، قىزمەت ئىارتىبىن قاتانىتىپ، تۇيىندەردە سىناق ەتۇدى تىڭىغىلىقتى ورىستەتىپ، ات-قارۇدى جايپاي ىلگەرەلتەۋ كەرەك. جوعا-رى مەن تومەن بىرلەسىپ قىمىلداۋ مە-جانىزمىن، قىزمەت كەڭەسۇ مەحانىزمىن، جاعدايدى خابارلاندىرۇ مەحانىزمىن، قۇزاۋ – جەتەكشىلىكى ورتا، ونىمىدىلكىتى قۇزاستىرۇ مەحانىزمىن ورناتىپ، تىياناتقا-ندىرىپ، قىزمەت ساپاسى مەن ونىمىدىلىگىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۇ كەرەك.

ءماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتە-دى: جەر – جەر، قانىستى تاراۋلار ساياسىي ەەڭگەيدى جوعارىلاتىپ، جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋدى كۇشەيتىپ، نەگىزگى جولداسىاز جالبى جاۋاپكەرشىلىكتى، باسى جاۋاپكەرشى-لىكتى ۇستىنە الپ، سالالارعا جاۋابىتى جول-داسىتار ارناۋلى يگەرىپ، ارناۋلى باسقارىپ، جۇمىس ورنىن، ادامدى، جاۋاپكەرشىلكىتى بەلگىلەپ، سايكەسە بىرلەسە قىمىلداپ، بى-رىككەن كۇش قالىپتاستىرىپ، تىياناتقاندىرۇ-دى ءبىر تۇتاس ىلگەرەلتۇ كەرەك.
اۆتونومىيالى رايوننىڭ باسىشلارنان چاڭ چۇنىلىن، ۋان حايجۇان ماچىلىسكە قا-تىناسىتى.

^[1] تۇتاس رايوندا ورتالىقتىڭ 8 تۇرلى بەلگىلەمەسىنىڭ رۇحىنا قايشى 619 ماسەلە تەكسەرلىپ ئېر جاقىتى ەتىلدى